

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ : 402/2014
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Α')**
Συνεδρίαση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2014

ΣΥΝΘΕΣΗ :

Προεδρεύουσα : Στυλιανή Χαριτάκη, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, σε αναπλήρωση, λόγω αρχαιότητας, του κωλυμένου Προέδρου Μιχαήλ Απέσσου, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δημήτριος Μακαρονίδης, Ελένη Πασαμιχάλη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ελένη Πασαμιχάλη, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αρ. Ερωτήματος: ΓΔΟΠ.0000652 ΕΞ 2014/Β.859/21-3-2014 του Υπουργείου Οικονομικών, Γενική Δ/ση Οικονομικής Πολιτικής, Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, Τμήμα Γ'.

Περίληψη Ερωτήματος : *Ποιο νομοθετικό πλαίσιο νομιμοποιείται η Υπηρεσία να εφαρμόσει στην περίπτωση του Ε.Ζ. ο οποίος κατέθεσε την από 28/2/2014 (αριθμ. πρωτ. ΓΔ.446/Β.422) αναγγελία έναρξης*

άσκησης του επαγγέλματος του «Αναλογιστή Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων», υπό το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς του π.δ.53/2013 (Α' 96) και διαρκούσης της τριμήνου προθεσμίας, που ορίζει η διάταξη του άρθρου 1 παράγραφος 2 του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος, εντός του οποίου έπρεπε να απαντήσει η Υπηρεσία, θεσμοθετήθηκε νέο νομοθετικό καθεστώς και συγκεκριμένα ο ν.4254/2014 (Α' 85/7-4-2014) που τροποποίησε τις προϋποθέσεις εγγραφής στο Μητρώο Αναλογιστών.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Τμήμα γνωμοδότησε ως εξής :

I.- Ιστορικό:

Σύμφωνα με το ιστορικό που δίδεται από την ερωτώσα Υπηρεσία και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτουν τα εξής :

A. Ο Ε.Ζ. κατέθεσε στην ερωτώσα Υπηρεσία την υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΔ 446/Β.422/28-2-2014 αναγγελία έναρξης άσκησης του επαγγέλματος του «Αναλογιστή Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων». Σύμφωνα με το ισχύον, κατά τον χρόνο εκείνο, προεδρικό διάταγμα 53/2013 (Α' 96/26-4-2013) «Προσόντα και πιστοποίηση αναλογιστή ασφαλιστικών επιχειρήσεων», ο υποψήφιος για την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος μπορούσε να το ασκήσει ελεύθερα μετά την πάροδο τριμήνου από την αναγγελία έναρξης στην αρμόδια Υπηρεσία, η οποία όμως αναγγελία έπρεπε να συνοδεύεται από τα απαραίτητα κατά νόμο δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων. Η αρμόδια Αρχή μπορούσε εντός (3) μηνών από την άνω αναγγελία να απαγορεύσει την έναρξη άσκησης του παραπάνω επαγγέλματος, σε περίπτωση που από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά δεν προέκυπτε η συνδρομή των εν λόγω προϋποθέσεων. Αν υφίσταντο όλες οι προϋποθέσεις που όριζε το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα, η αρμόδια Αρχή εξέδιδε σχετικό Πιστοποιητικό, το οποίο υπεγράφετο από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών. Στην αντίθετη περίπτωση η Υπηρεσία όφειλε να ενημερώσει, εγγράφως, τον ενδιαφερόμενο ότι δεν ήτο δυνατή η χορήγηση πιστοποιητικού άσκησης του επαγγέλματος αυτού, γνωστοποιώντας και τους σχετικούς λόγους.

Β. Μεταξύ των εγγράφων και λοιπών δικαιολογητικών που κατέθεσε με την αίτησή του ο Ε.Ζ. ήταν και το από 24/5/2013 δίπλωμα της «Association Suisse de Actuaires (Actuaire ASA) της «Ελβετικής Ένωσης Αναλογιστών», η οποία έχει την αναγνώριση του «Groupe Consultatif Actuariel Europeen». Στο δίπλωμα αυτό βεβαιώνεται, μεταξύ άλλων, ότι ο ανωτέρω: *«ικανοποίησε σε όλες τις απαιτήσεις της διδακτέας ύλης ASA και επέδειξε στο σεμινάριο εξέτασης ότι διαθέτει πρακτικές γνώσεις και ανταποκρίνεται επίσης στις απαιτήσεις για την θέση του αναλογιστή και ότι το παρόν Δίπλωμα του δίνει το δικαίωμα να φέρει τον τίτλο του ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΗ ASA που προστατεύεται από το Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο της Πνευματικής Ιδιοκτησίας».* Όπως δε αναφέρεται στο ερώτημα ο ενδιαφερόμενος, με βάση τα δικαιολογητικά που κατέθεσε, υπήγето στην περίπτωση α', της παραγράφου 2, του άρθρου 2 του π.δ. 53/2013, σύμφωνα με την οποία η πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων χορηγείται σε πολίτη οποιουδήποτε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον αυτός έχει αναγνωρισθεί ότι είναι τακτικό μέλος (Fully qualified actuary) οποιασδήποτε από τις εθνικές ενώσεις αναλογιστών που έχουν την αναγνώριση του «Groupe Consultatif Actuariel Europeen».

Γ. Διαρκούσης της τριμήνου προθεσμίας, εντός της οποίας όφειλε να απαντήσει η αρμόδια Αρχή επί της αναγγελίας, κατ' άρθρ. 1 παρ. 1 του π.δ. 53/2013, θεσπίστηκε ο νέος νόμος. 4254/2014 (Α' 85/7-4-2014), ο οποίος αντικατέστησε τις διατάξεις του ανωτέρω π.δ. 53/2013 που αφορούσαν τις προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος αναλογιστή ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με τις νεώτερες, εν λόγω, διατάξεις ο ενδιαφερόμενος δεν υπάγεται σε καμία από τις περιπτώσεις του άρθρ. 2 του ν.4254/2014, που αντικατέστησε την αντίστοιχη διάταξη του άρθρ. 2 του προϊσχύσαντος π.δ. 53/2013 και καθόρισε διαφορετικές προϋποθέσεις εγγραφής στο «Μητρώο Αναλογιστών».

Εν όψει της εξέλιξης αυτής η Υπηρεσία υπέβαλε το ερώτημα, σχετικά με ποιο νομοθετικό καθεστώς δύναται να εφαρμόσει στην περίπτωση του αιτούντος.

II.- Κρίσιμες διατάξεις

Α. Στο προϊσχύσαν π.δ. 53/2013 (Α' 96/26-4-2013), πριν την αντικατάσταση των κρίσιμων, εν προκειμένω, άρθρων του από τον ν.4254/2014 (Α' 85 – έναρξη ισχύος από της 7-4-2014) ορίζετο:

Άρθρο 1, παρ. 1,2

«1. Το επάγγελμα του αναλογιστή ασκείται ελεύθερα μετά πάροδο τριμήνου από την αναγγελία έναρξης του στη Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής, του Υπουργείου Οικονομικών, εφεξής «Αρμόδια Διοικητική Αρχή». Η αναγγελία του προηγούμενου εδαφίου θα συνοδεύεται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Η Αρμόδια Διοικητική Αρχή μπορεί εντός τριών (3) μηνών από την αναγγελία έναρξης του επαγγέλματος από τον ενδιαφερόμενο, να απαγορεύσει την έναρξη του επαγγέλματος του αιτούντος, στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία. Εφόσον πληρούνται όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις, η Αρμόδια Διοικητική Αρχή εκδίδει σχετικό πιστοποιητικό, το οποίο υπογράφεται από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών. 2. Στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία, η Αρμόδια Διοικητική Αρχή, ενημερώνει εγγράφως τον ενδιαφερόμενο ότι δεν είναι δυνατή η χορήγηση του πιστοποιητικού άσκησης του εν λόγω επαγγέλματος, γνωστοποιώντας και τους σχετικούς λόγους».

Άρθρο 2

«Η πιστοποίηση του άρθρου 1 χορηγείται σε πολίτη οποιουδήποτε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που πληροί όλες τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, το οποίο θα ανανεώνεται κάθε δύο έτη με επιμέλεια της Αρμόδιας Διοικητικής Αρχής. Ο αιτών θα πρέπει να μην έχει καταδικαστεί αμετακλήτως για οποιοδήποτε κακούργημα ή για πλημμέλημα για τα αδικήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, υπεξαίρεσης στην υπηρεσία, πλαστογραφίας, απιστίας, ψευδορκίας, δόλιας χρεοκοπίας, καταδολίευσης δανειστών, τοκογλυφίας ή για κάποιο άλλο οικονομικής φύσεως έγκλημα.

β) Τους τίτλους σπουδών, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 3 του παρόντος.

Η πιστοποίηση χορηγείται επίσης σε πολίτη οποιουδήποτε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον:

α) έχει αναγνωρισθεί ως αναλογιστής από τις αρμόδιες αρχές οποιουδήποτε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής ένωσης ή ότι είναι τακτικό μέλος (*fully qualified actuary*) οποιασδήποτε από τις εθνικές ενώσεις αναλογιστών που έχουν την αναγνώριση του *Groupes Consultatif Actuariel Europeen* (σε περίπτωση κατά την οποία η ιδιότητα ως μέλους μιας από τις προηγούμενες ενώσεις έχει προκύψει από τη διαδικασία αμοιβαίας αναγνώρισης, για την πιστοποίηση αξιολογείται η ιδιότητα ως μέλους στην αρχική ένωση) ή

β) είναι τακτικό μέλος (*fellow*) μίας εκ των Ενώσεων: *Society of Actuaries, Casualty Actuarial Society, Institute of Actuaries of Australia, Institute of Actuaries of Japan και Actuarial Society of South Africa*».

Άρθρο 3

«Για τη χορήγηση της πιστοποίησης του άρθρου 1 του παρόντος, είναι απαραίτητο ο ενδιαφερόμενος να κατέχει πτυχίο ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, της οποίας η ισοτιμία έχει αναγνωρισθεί από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές».

Άρθρο 4, παρ. 1,2,3

«Για την απόκτηση του πιστοποιητικού άσκησης του επαγγέλματος του Αναλογιστή ο υποψήφιος υπόκειται σε εξετάσεις που διενεργούνται δύο (2) φορές το χρόνο, τους μήνες Ιανουάριο και Ιούνιο, ενώπιον εξεταστικής επιτροπής του άρθρου 5 του παρόντος.....2. Για τα πιστοποιητικά που χορηγούνται μέχρι και την 31-12-2013 , οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται στην επιτυχή εξέταση των ακόλουθων οχτώ (8) μαθημάτων.....3.Για πιστοποιητικά που χορηγούνται από την 01-01-2014 και έπειτα, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να πληρούν σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) επιτυχή εξέταση στα ακόλουθα έξι (6) μαθήματα: αα).....»

Άρθρο 5, παρ. 1

«1. Η Εξεταστική Επιτροπή διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και αποτελείται από τους εξής: α) Δύο μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) β) Δύο Αναλογιστές με τους αναπληρωτές τους, μέλη της Ένωσης Αναλογιστών Ελλάδος, που υποδεικνύονται από την Ένωση Αναλογιστών Ελλάδος, που υποδεικνύονται από την Ένωση Αναλογιστών Ελλάδος, ως μέλη. γ) Έναν υπάλληλο,

κατηγορίας ΠΕ, της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών,.....».

Άρθρο 7

«Το Μητρώο Αναλογιστών τηρείται στην Αρμόδια Διοικητική Αρχή και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών.»

Β. Στο ισχύον σήμερα νομοθετικό καθεστώς του ν.4254/2014, όπως τα άρθρα 1, 2, 3, 4 και 5 αυτού, (κεφάλαιο Α', άρθρο πρώτο, παράγραφος Β', υποπαράγραφος Β1), αντικατέστησαν τα αντίστοιχα άρθρα του π.δ. 53/2013 ορίζεται:

Άρθρο 1

«1. Το επάγγελμα του αναλογιστή, του οποίου, αντικείμενο αποτελεί, το σύνολο των αρμοδιοτήτων που ρητά αναφέρονται στη διάταξη του άρθρου 55 του ν.δ. 400/1970 (Α' 10), ασκείται ελεύθερα μετά πάροδο τριμήνου από την αναγγελία έναρξης του στη Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής, του Υπουργείου Οικονομικών, εφεξής «Αρμόδια Διοικητική Αρχή». Η αναγγελία του προηγούμενου εδαφίου συνοδεύεται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Η Αρμόδια Διοικητική Αρχή μπορεί εντός τριών (3) μηνών από την αναγγελία έναρξης του επαγγέλματος από τον ενδιαφερόμενο, να απαγορεύσει την έναρξη του επαγγέλματος του αιτούντος, στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία. Εφόσον πληρούνται όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις, η Αρμόδια Διοικητική Αρχή εγγράφει τον αιτούντα στο Μητρώο Αναλογιστών του άρθρου 6 του παρόντος. 2. Στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία, η Αρμόδια Διοικητική Αρχή, ενημερώνει εγγράφως τον ενδιαφερόμενο, ότι δεν είναι δυνατή η εγγραφή του στο μητρώο, γνωστοποιώντας και τους σχετικούς λόγους».

Άρθρο 2

«Δικαίωμα εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 1 έχει κάθε ενδιαφερόμενος που πληροί σωρευτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Έχει προσκομίσει πιστοποιητικό ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, το οποίο ανανεώνεται κάθε δύο έτη με επιμέλεια της Αρμόδιας Διοικητικής Αρχής. Ο αιτών πρέπει να μην έχει καταδικαστεί αμετακλήτως για οποιοδήποτε κακούργημα ή για πλημμέλημα για τα αδικήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, υπεξαίρεσης στην υπηρεσία, πλαστογραφίας, απιστίας, ψευδορκίας, δόλιας χρεοκοπίας, καταδολίευσης δανειστών, τοκογλυφίας ή για κάποιο άλλο οικονομικής φύσεως έγκλημα.

β) Διαθέτει πτυχίο θετικών ή οικονομικών επιστημών ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, της οποίας η ισοτιμία έχει αναγνωρισθεί από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές.

γ) Έχει προσκομίσει πιστοποιητικό, από το οποίο αποδεικνύεται ότι ο αιτών εκπληρώνει τουλάχιστον μία από τις κάτωθι προϋποθέσεις:

αα) Έχει πιστοποιηθεί ως αναλογιστής από αρμόδιο φορέα διαπιστευμένο κατά ISO/IEC17024, για το σχήμα του αναλογιστή, από το Εθνικό σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ),

ββ) Έχει πιστοποιηθεί ως αναλογιστής από αρμόδιο φορέα διαπιστευμένο κατά ISO/IEC17024, για το σχήμα του αναλογιστή, από Φορέα Διαπίστευσης μέλος της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας Αμοιβαίας Ισότητας Αναγνώρισης (EA-MLA),

γγ) Έχει πιστοποιηθεί από επαγγελματική ένωση ή οργανισμό που πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010 (Α' 78),

δδ) Ασκει νόμιμα το επάγγελμα του αναλογιστή σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτο κράτος σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαιότητας. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να προσκομίσει σχετικό πιστοποιητικό από τον αρμόδιο φορέα του κράτους-μέλους ή του τρίτου κράτους».

Άρθρο 3, παρ. 1, 2

«1. Για την απόκτηση του πιστοποιητικού του στοιχείου αα' της προϋπόθεσης γ' του άρθρου 2 του παρόντος ο υποψήφιος υπόκειται σε γραπτές εξετάσεις που διενεργούνται δύο (2) φορές το χρόνο, από τους διαπιστευμένους φορείς. 2 Οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να πληρούν σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Επιτυχή εξέταση στα ακόλουθα έξι (6) γνωστικά αντικείμενα: αα)».

Άρθρο 4

«1. Η διάρκεια ισχύος των πιστοποιητικών Αναλογιστή που χορηγούνται από τους διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης είναι πενταετής. 2. Οι διαπιστευμένοι φορείς οφείλουν να εφαρμόζουν τεκμηριωμένη διαδικασία ετήσιας επιτήρησης και επαναπιστοποίησης των πιστοποιητικών που εκδίδουν».

Άρθρο 5

«Το Μητρώο Αναλογιστών τηρείται στην αρμόδια Διοικητική Αρχή, επικαιροποιείται τουλάχιστον ανά έξι (6) μήνες και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών».

III.- ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από τις προεκτεθείσες διατάξεις, αυτοτελώς και σε συνδυασμό ερμηνευόμενες, συνάγονται τα ακόλουθα:

A. Το επάγγελμα του αναλογιστή συνίσταται στην ανάλυση και αποτίμηση εις χρήμα των οικονομικών συνεπειών των κινδύνων κάθε είδους. Ο αναλογιστής διερευνά και ποσοτικοποιεί τις οικονομικές επιπτώσεις αβέβαιων και μελλοντικών γεγονότων, στηριζόμενος στις επιστήμες των οικονομικών, των μαθηματικών και της στατιστικής (βλ και άρθρ. 55 ν.δ.400/1970). Εργάζεται σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις, Τραπεζικά Ιδρύματα, χρηματοπιστωτικούς ή επενδυτικούς οργανισμούς, όπως επίσης και σε ασφαλιστικά ταμεία.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις που τάσσονται από τον κοινό νομοθέτη για την άσκηση ενός επαγγέλματος είναι συνταγματικά επιτρεπτοί όταν ορίζονται γενικά, κατά τρόπο αντικειμενικό και δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος, οι οποίοι σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι συναφείς και πρόσφοροι προς τον χαρακτήρα του συγκεκριμένου επαγγέλματος (Ολ. ΣΤΕ 413/1993).

Μέσα στο παραπάνω πλαίσιο, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την χορήγηση άδειας άσκησης του επαγγέλματος αναλογιστή ασφαλιστικών επιχειρήσεων καθορίζοντο, κατ' αρχήν, από το π.δ. 56/1985 (Α' 21) «Απαιτούμενα προσόντα για την χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος αναλογιστή ασφαλιστικών επιχειρήσεων», όπως ίσχυε. Μετά την θέσπιση όμως των διατάξεων του ν.3919/2011 (Α' 32) «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας κατάργηση αδικαιολογήτων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» το ισχύον μέχρι τούδε νομοθετικό καθεστώς

αντικαταστάθηκε από το π.δ. 53/2013 (Α' 96/26-4-2013), προκειμένου οι διατάξεις του άνω προεδρικού διατάγματος 56/1985 να εναρμονισθούν με τις διατάξεις του νέου νόμου για την απελευθέρωση των επαγγελμάτων.

Σύμφωνα με τις κρίσιμες, εν προκειμένω, διατάξεις του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος 53/2013, η έναρξη άσκησης του επαγγέλματος του αναλογιστή εγένετο μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την αναγγελία έναρξης, η οποία κατατίθετο από τον υποψήφιο στην αρμόδια διοικητική αρχή. Μαζί με την αναγγελία έπρεπε να κατατεθούν και όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων που όριζε το εν λόγω προεδρικό διάταγμα.

Η διοικητική αρχή μπορούσε μέσα στο διάστημα των τριών (3) μηνών από την κατάθεση της αναγγελίας να απαγορεύσει στον ενδιαφερόμενο την έναρξη του επαγγέλματος, εφόσον από τα στοιχεία που είχαν υποβληθεί δεν προέκυπτε ότι αυτός είχε τις νόμιμες προϋποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή Υπηρεσία έπρεπε να ενημερώσει εγγράφως τον ενδιαφερόμενο, γνωστοποιώντας σε αυτόν και τους σχετικούς λόγους. Αντίθετα σε περίπτωση που πληρούντο όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις στο πρόσωπο του αιτούντα, τότε η αρμόδια Αρχή εξέδιδε σχετικό πιστοποιητικό, υπογραφόμενο από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών (άρθρ. 1 παρ. 1 και 2). Απαραίτητο στοιχείο για την χορήγηση της «πιστοποίησης» ήταν ο ενδιαφερόμενος: α) να προσκομίσει πιστοποιητικό ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, από το οποίο να φαίνεται ότι δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για ορισμένα αδικήματα και β) να είναι κάτοχος πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, της οποίας έχει αναγνωρισθεί η ισοτιμία από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές (άρθρ.3) και επί πλέον να έχει διενεργήσει εξετάσεις ενώπιον αρμόδιας Εξεταστικής Επιτροπής (άρθρ. 4), η σύνθεση της οποίας οριζόταν από το ίδιο το προεδρικό διάταγμα (άρθρ.5). Επίσης στο ίδιο νομοθέτημα οριζόταν λεπτομερώς ο χρόνος των εξετάσεων (δύο (2) φορές κάθε έτος), τα εξεταστέα μαθήματα και η εξεταστέα ύλη αυτών (άρθρ. 4). Οι έχοντες την «πιστοποίηση» για την έναρξη άσκησης του επαγγέλματος καταχωρούντο στο «Μητρώο Αναλογιστών», το οποίο τηρείτο από την αρμόδια διοικητική αρχή και δημοσιεύετο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών (άρθρ.6).

Εκτός όμως από την διαδικασία των εξετάσεων για την απόκτηση της ανωτέρω πιστοποίησης, το π.δ. 53/2013 προέβλεπε ότι αυτή μπορούσε να χορηγηθεί, επίσης, σε

πολίτη οποιουδήποτε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφόσον αυτός ήταν:

α) τακτικό μέλος οποιασδήποτε από τις εθνικές ενώσεις αναλογιστών που έχουν την αναγνώριση του «*Groupe Consultatif Actuariel Europeen*», ή β) τακτικό μέλος μιας εκ των ενώσεων : Society of Actuaries, Casualty Actuarial Society, Institute of Actuaries of Australia, Institute of Actuaries of Japan και Actuarial Society of South Africa.

B. Με τον ν.4254/2014 (Κεφάλαιο Α', άρθρο πρώτο, παράγραφος Β', υποπαράγραφος Β1: υπό τον τίτλο αυτής: «*Ρυθμίσεις σχετικά με το επάγγελμα του Αναλογιστή*») αντικαταστάθηκαν τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του παραπάνω προεδρικού διατάγματος 53/2013. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νέου νομοθετήματος η αντικατάσταση έγινε προκειμένου να εναρμονισθεί το θεσμικό πλαίσιο της χώρας μας με το ευρωπαϊκό καθεστώς, όπως προκύπτει από τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 765/2008/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις διατάξεις του νέου νόμου ορίστηκε η ίδια σχεδόν διαδικασία, όσον αφορά την έναρξη του επαγγέλματος του αναλογιστή (αναγγελία στην αρμόδια Υπηρεσία, απαγόρευση άσκησης από την αρμόδια αρχή σε διάστημα (3) μηνών από την κατάθεση της αναγγελίας όταν δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις κ.λπ.), με την διαφορά ότι, αν συντρέχουν στο πρόσωπο του ενδιαφερόμενου οι κατά νόμο προϋποθέσεις, η αρμόδια Υπηρεσία δεν εκδίδει σχετικό «Πιστοποιητικό» (που υπεγράφετο, κατά το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών), αλλά εγγράφει αυτόν απευθείας στο «*Μητρώο Αναλογιστών*», το οποίο τηρείται από την αρμόδια Αρχή. Επίσης με τις νέες αυτές διατάξεις τροποποιήθηκαν οι προϋποθέσεις εγγραφής στο «*Μητρώο Αναλογιστών*». Συγκεκριμένα, σύμφωνα με αυτές, ο ενδιαφερόμενος, εκτός από το πιστοποιητικό ποινικού μητρώου που πρέπει να προσκομίσει (όπως ορίζετο και στην προηγούμενη αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 περίπτ. α' του π.δ. 53/2013 πριν την αντικατάστασή της από την αντίστοιχη διάταξη του ν. 4254/2014) αυτός πρέπει να πληροί σωρευτικά και τις εξής προϋποθέσεις: α) να διαθέτει πτυχίο θετικών ή οικονομικών επιστημών ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, της οποίας η ισοτιμία έχει αναγνωρισθεί από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές (και όχι πτυχίο οποιασδήποτε ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, όπως προέβλεπε το

προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς) και β) να προσκομίσει πιστοποιητικό από το οποίο να αποδεικνύεται ότι ο αιτών εκπληρώνει τουλάχιστον μια από τις παρακάτω προϋποθέσεις: αα) έχει πιστοποιηθεί ως αναλογιστής από αρμόδιο φορέα διαπιστευμένο κατά ISO/IEC17024 για το σχήμα του αναλογιστή από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ), ββ) έχει πιστοποιηθεί ως αναλογιστής από αρμόδιο φορέα διαπιστευμένο κατά ISO/IEC17024, για το σχήμα του αναλογιστή από Φορέα Διαπίστευσης μέλος της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας Αμοιβαίας Ισότητας Αναγνώρισης (EA-MLA), γγ) έχει πιστοποιηθεί από επαγγελματική ένωση ή οργανισμό που πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010 (Α' 78) και δδ) ασκεί νόμιμα το επάγγελμα του αναλογιστή σε οποιοδήποτε κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτο κράτος, σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαιότητας. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει σχετικό πιστοποιητικό από τον αρμόδιο φορέα του κράτους – μέλους ή του τρίτου κράτους (άρθρ. 2).

Περαιτέρω με τις νέες διατάξεις για την απόκτηση του ανωτέρω πιστοποιητικού από αρμόδιο φορέα διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης, [βλ. παραπάνω στοιχείο (αα)], ο ενδιαφερόμενος υπόκειται σε γραπτές εξετάσεις που λαμβάνουν χώρα δυο (2) φορές το χρόνο και διενεργούνται από τους Διαπιστευμένους Φορείς. Δηλαδή οι εξετάσεις πλέον δεν γίνονται ενώπιον Ειδικής Επιτροπής, αλλά από Φορείς Διαπιστευμένους για το συγκεκριμένο σχήμα από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ). Επίσης με τις διατάξεις αυτές καθορίζονται τα γνωστικά αντικείμενα, στα οποία εξετάζεται ο υποψήφιος, η εξεταστέα ύλη αυτών και τον βαθμό που πρέπει να συγκεντρώσει σε κάθε μάθημα για να θεωρηθεί η εξέταση επιτυχής (άρθρ.3). Από τα προαναφερόμενα προκύπτει, εκτός των άλλων, ότι με την αντίστοιχη διάταξη ν.4254/2014 που αντικατέστησε το άρθρο 2 του π.δ. 53/2013, έπαυσε πλέον να χορηγείται πιστοποίηση σε πολίτη κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης όταν αυτός ήταν τακτικό μέλος οποιασδήποτε από τις εθνικές ενώσεις αναλογιστών που έχουν την αναγνώριση του Groupe Consultatif Actuariel Europeen, όπως οριζόταν με τις προϊσχύουσες διατάξεις.

Γ. Σύμφωνα με γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, η νομιμότητα μιας διοικητικής πράξης κρίνεται με βάση τους κανόνες δικαίου που ισχύουν κατά τον χρόνο που εκδίδεται και δεν ασκούν επιρροή κανόνες δικαίου που θεσπίστηκαν μετά την

έκδοση της πράξης, εκτός αν υπάρχει ρητή αντίθετη διάταξη (βλ. ΣΤΕ 2133/2003, 778/2001, 5755/1996, 2348/1987, 8/1984 κ.ά.). Τούτο ισχύει, κατά την κρατούσα άποψη και στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες, σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζουν την αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου και τη διαδικασία των ενεργειών του, αναγκαίος όρος για να κινηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία και συνεπώς για να διατυπωθεί η βούληση του διοικητικού οργάνου με την έκδοση της διοικητικής πράξης, είναι η δήλωση βουλήσεως από τον ενδιαφερόμενο - διοικούμενο, η οποία γίνεται με την υποβολή αίτησης ή αναφοράς στο διοικητικό όργανο μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά (βλ. ΣΤΕ 1098/1988, Γνωμ. ΝΣΚ 352/1998), εκτός αν οι σχετικές διατάξεις ορίζουν ότι κρίσιμος είναι ο χρόνος της υποβολής της αίτησης από τον ενδιαφερόμενο. Η διοικητική αυτή πρακτική έχει όμως και τις εξαιρέσεις της, όπως π.χ. στις περιπτώσεις της νομοθεσίας για την κοινωνική ασφάλιση, κατά την οποία κρίσιμος χρόνος είναι ο χρόνος θεμελίωσης του ασφαλιστικού δικαιώματος, όπως επίσης και στην περίπτωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, το οποίο κρίνεται με βάση το νομοθετικό καθεστώς που ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης ή της θεμελίωσης του σχετικού δικαιώματος (βλ. ΣΤΕ, 671/1997, 82, 1943/1992).

Για την πιστοποίηση του επαγγέλματος του Αναλογιστή, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 του προεδρικού διατάγματος 53/2013, πριν την αντικατάστασή του από την αντίστοιχη διάταξη του ν.4254/2014, η αρμόδια για την έκδοση του σχετικού πιστοποιητικού διοικητική αρχή, (εφόσον διεπίστωνε ότι πληρούντο όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις) δεν προέβαινε σε διάπλαση μιας νέας νομικής κατάστασης υπέρ του ενδιαφερόμενου, αλλά στην αναγνώριση μιας προϋπάρχουσας ιδιότητας (βλ. Ολ. ΣΤΕ 4878/2012). Προς τούτο και η εν λόγω πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων είναι πράξη «διαπιστωτική», εφόσον με αυτήν διαπιστώνεται η υπαγωγή ορισμένου προσώπου σε ένα ή περισσότερους κανόνες δικαίου, η υπαγωγή του οποίου όμως έχει ήδη αυτοδικαίως συντελεστεί. Συνεπώς κρίσιμος χρόνος για τον έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων για την άσκηση του παραπάνω επαγγέλματος πρέπει να θεωρηθεί στην περίπτωση αυτή ότι είναι ο χρόνος κατάθεσης στην αρμόδια Υπηρεσία της σχετικής «Αναγγελίας» μετά των νόμιμων δικαιολογητικών, υπό την προϋπόθεση όμως ότι κατά τον χρόνο κατάθεσης της εν λόγω κατάθεσης δεν υπολείπεται κάποιο στάδιο διοικητικού ελέγχου ή διαπίστωσης

έλλειψης προσόντος ή κριτηρίου, για το οποίο θα συνέτρεχε λόγος περαιτέρω διερεύνησής τούτου από την αρμόδια Αρχή, ή τυχόν συμπλήρωσης των προϋποθέσεων από τον ενδιαφερόμενο. Η άποψη αυτή υπαγορεύεται και από την αρχή της χρηστής διοίκησης που επιβάλλει στα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το αίσθημα δικαίου και να αποφεύγονται ανεπιεικείς και άκρως δογματικές ερμηνευτικές εκδοχές, αλλά και από την αρχή της προστασίας του διοικουμένου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης τούτου. Αρχές οι οποίες συνάγονται απευθείας από το Σύνταγμα και αποτελούν γενικές αρχές και του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου, δεδομένου ότι ο καταθέτων την αναγγελία για την σχετική πιστοποίηση ευλόγως απέβλεψε στο ισχύον κατά την συγκεκριμένη χρονική στιγμή νομοθετικό καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο πληρούσε όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις. (Ολ. ΣΤΕ 4878/2012, ΔΕφ.Αθ.1123/2013, Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 253/2013, Μειοψηφία Γνωμ. ΝΣΚ 352/1998).

Δ. Ο υποψήφιος Ε.Ζ. κατέθεσε στην αρμόδια Υπηρεσία την από 28/2/2014 αναγγελία έναρξης άσκησης του επαγγέλματος αναλογιστή ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθ' ό χρόνο ίσχυε το προϊσχύσαν νομοθετικό καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο αυτός πληρούσε όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων ήταν και η προϋπόθεση ότι «ήταν τακτικό μέλος της Association Suisse des Actuaires της Ελβετίας η οποία έχει την αναγνώριση του Groupe Consultatif Actuariel Europeen. Δηλαδή πληρούσε μεταξύ άλλων και την προϋπόθεσή του άρθρ. 2 παρ. 2 περιπτ. α' του π.δ. 53/2013 (πριν την αντικατάσταση του άρθρου αυτού την αντίστοιχη διάταξη του ν.4254/2014). Προτού όμως παρέλθει η τρίμηνη προθεσμία, εντός της οποίας η Διοικητική Αρχή μπορούσε σε περίπτωση που δεν υφίσταντο στο πρόσωπό του οι νόμιμες προϋποθέσεις να απαγορεύσει την έναρξη του επαγγέλματος, οι ισχύουσες διατάξεις αντικαταστάθηκαν με τις αντίστοιχες διατάξεις του ν.4254/2014 (έναρξη ισχύος από την ημέρα δημοσίευσης αυτού ήτοι την 7-4-2014) και τροποποιήθηκαν οι σχετικές προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος, με αποτέλεσμα να μη πληροί πλέον αυτός τις νόμιμες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα οι νέες διατάξεις δεν συμπεριέλαβαν την προϋπόθεση «να είναι ο υποψήφιος τακτικό μέλος οποιασδήποτε από τις εθνικές ενώσεις αναλογιστών που έχουν την αναγνώριση του Groupe

Consultatif Actuariel Europeen», χωρίς να συμπεριλάβουν πρόβλεψη για τις εκκρεμείς αναγγελίες.

Εφόσον ο αιτών κατά την ημέρα υποβολής της αναγγελίας στην διοίκηση διέθετε, όπως βεβαιώνεται και στο έγγραφο του ερωτήματος, όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις για την πιστοποίηση έναρξης άσκησης του επαγγέλματος του αναλογιστή υπό το ισχύον κατά τον χρόνο εκείνο νομοθετικό καθεστώς του π.δ. 53/2013, η διοίκηση, λαμβανομένων υπόψη και των αρχών της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, οφείλει να θεωρήσει ως κρίσιμο χρόνο για τον έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων στο πρόσωπό του τον χρόνο υποβολής της αναγγελίας μετά των νομίμων δικαιολογητικών. Τούτο, διότι η πιστοποίηση, θα εδίδετο από την αρμόδια Αρχή (αν εν τω μεταξύ δεν αντικαθίστατο το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα) χωρίς να υπήρχε ανάγκη να προσκομίσει ο υποψήφιος περαιτέρω στοιχεία και λοιπά δικαιολογητικά ή να δώσει τυχόν εξετάσεις.

V.- Εν όψει των ανωτέρω, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο (Α' τμήμα) γνωμοδότησε ομόφωνα ότι στην περίπτωση του υποψήφιου αναλογιστή Ε.Ζ. εφαρμοστέο είναι το ισχύον κατά τον χρόνο υποβολής της αναγγελίας άσκησης του επαγγέλματος π.δ. 53/2013, όπως ίσχυε, πριν την αντικατάστασή του από τις αντίστοιχες διατάξεις του ν.4254/2014.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 22 Δεκεμβρίου 2014

Η Προεδρεύουσα του Τμήματος

Στυλιανή Χαριτάκη

Στυλιανή Χαριτάκη

Νομικός Συμβούλος του Κράτους

Η Εισηγήτρια

Ελένη Πασαμιχάλη

Ελένη Πασαμιχάλη

Νομικός Συμβούλος του Κράτους